

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:45, leidžiasi 6

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
Price 15c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Rugsėjo-September 29 d., 1971 m.

Kaina 15c

229

KOMUNISTAI DIDINA PUOLIMUS P. VIETNAME

PRIEŠ VOKIEČIŲ "OSTPOLITIK"

(Tęsinys)

Vakarai reaguoja, pritaria Bonos politikai

Nato Brandto politinė krypti pirmą kartą įvertino 1970 m. gruodžio mėn. Nato ministeriai savo komunikate pabrėžė norą mažinti įtampą Europoje, siekti joje pastovios taikos. Del to Nato teigiamai vertino ir Bonos sutartį su Maskva. Vis dėlto, buvo nurodyta į reikalą nemažinti Nato gynybinio pajėgumo.

Prez. Nixonas savo žodyje Kongrese, 1971 vasario 25 d. pripažino, kad vokiečių ryšiai su Rytais "nešvengiamai veikia visų Europos valstybių interesus, be to, ir JAV santykius su Sovietų Sąjunga". Aplamai, Vakarai Brandto "Ostpolitik" vertina atsargiai, su rezervais, svarbiausia, stebėdami, kad toji politika nepažeistų Vakarų Sąjungos, atseit, Nato.

"Ostpolitik" pavojai ir jų ne vienas

W. Brandt teigia, kad jo "atlydžio politika" nėra silpnumo, priešingai — ji pasitikiškumo, politinės laisvės ženklas. Tuo tarpu gen. Lemnitzer nurodo, kad toji politika nedavusi konkrečių vaisių, priešingai, Brandt galis Vak. Vokietiją įstumti į aklą gatvę, iš kurio ji nebegalės ištrukti.

Iš tikrųjų, toji "Ostpolitik" galinti virsti įtarka, kuriuo pasinaudodama Sovietų Sąjunga galinti siekti savo tikslų. Pagal Anthony Hartley ("Foreign Affairs", 1971, sausis) rusų tikslai esą trejopi: JAV-bes išstumti iš Europos, pasiekti status quo (dabartinės padėties) Europoje pripažinimo ir sutrukdyti Europos apjungimą. Teigiamai vertinama Brandto "Ostpolitik", Sovietų Sąjunga tikisi pasiekti Vak. Vokietijos išjungimo iš Nato sąrangos ir, tai, savo ruožtu, vestų prie šios organizacijos solidarumo silpninimo.

Sovietų akimis, "Ostpolitik", Maskvos-Bonos 1970 m. sutartis ir Europos saugumo konferencijos sukvietimas tai beveik teisėtus kelias pripažinti pastovią sovietų įtakos sferą.

Išvados

Gen. Lemnitzerio nuomone, pirmoji išvada — Nato privalo ir toliau būti stipria pajėga. Priešingu atveju, Nato solidarumas silpnės ir čia esama pavojus, nes "Ostpolitik" galėtų privesti prie tokios padėties. Be to, toji politika galėtų kelti vokiečių militarizmo baimę. Ji gali skaldyti ir sąjungininkus, ypač, jei siekiant atlydžio su Rytais, tai būtų vykdoma Vakarų išpareigojimų kaina. Svarbiausia, vokiečių nepuolimo sutartys su Rytais galės kelti klausimą: ar Nato reikalinga Vak. Vokietijai, kai jai "negręstų jokia agresija?"

"Ostpolitik" galėtų virsti pavojingu žaidimu

Siekimai mažinti įtampą, gerinti santykius su komunistais gali stambiai pažeisti Nato solidarumą ir Vak. Vokietiją atskirti nuo jos Vakarų sąjungininkų. Tai, savo ruožtu, galėtų turėti sunkių padarinių — abi Vokietijos galėtų būti apjungtos tokioje sąlygoje, kurios labiau palankios sovietams, bet ne — Vakarams.

IS VISO PASAULIO

EDWARDS, III. — Netoli Perorijos, Ill., nukrito nedidelis lėktuvas su 4 asmenimis, kurie visi žuvo. Aerodrome buvo gautas piloto radijo pranešimas, kad lėktuvas sunaudojo visą gazoliną ir nebegali pasiekti aerodromo.

DETROITAS. — Federalinis teismas Detroito pirmadienį pradės gyventojų ir jų grupių apklausinėjimus, kaip užbaigti mieste segregaciją. Teismas pripažino, kad Detroito mokyklos nėra integruotos ir tuo laužomi valstybės įstatymai.

MASKVA. — Korespondentai pastebėjo, kad Indijos premjerę Gandhi Maskvos aerodrome pasitiko Kosyginas, Mazurovas, vicepremieras, ir gynybos ministeris maršalas Greško. Pastarojo buvimas valdžios delegacijoje leidžia spėti, kad premjerė kalbės Maskvoje ir apie karinę sovietų paramą Indijai.

EINDHOVEN. — Olandijoje kilo gaisras viešbutyje. Trys asmenys žuvo, dar 25 yra dingę griuvėsiuose.

EUGENE. — Oregone buvęs senatorius Wayne Morse paskelbė, kad jis ateinančiais metais vėl kandidatuos į senatą, kuriame jis išbuvo keturias kadencijas nuo 1944 m. Pradžioje jis buvo respublikonu, vėliau nepriklausomu ir pagaliau demokratu, kuris neremė demokratų vyriausybės su prezidentu Johnsonu.

ČIKAGA. — Sen. Percy kritikuojama vyriausybę už ginklų siuntimą Pakistanui, kuris yra valdomas karinės diktatūros ir žudo savo piliečius.

Du rusai už kiekvieną žydą

JERUZALĖ. — Amerikoje pargarsėjęs žydų rabinas Kahane, žydų Gynybos lygos steigėjas ir vadas, pareiškė Jeruzalėje, kad už kiekvieną Sovietų Sąjungoje nužudytą žydą, jo lygos nariai nužudys du sovietų diplomatus bet kurioje pasaulio vietoje.

Rabinas kalbėjo apie sovietų kalėjime laikomą Silvą Zalmanson, kuri gavo 10 metų kalėjimo už bandymą pagrobti lėktuvą Leningrade. Ji kalėjime gavusi skilvio žaizdas ir džiova. Jei ji kalėjime mirytų, sovietų diplomatai būtų gynybos lygos taikiniai. "Du rusai už kiekvieną žydą" yra senas lygos obalsis.

Mirus Vermonto senatoriui Winston Prouty, gubernatorių paskyrė naują sen. Robert Stafford, respublikon.

Tautinė Kinija, dar vadinama Taiwan ar Formosa, pergyvena sunkias dienas. Ji greičiausiai bus išmesta iš Jungtinių Tautų organizacijos, kurioje ji yra nuo pat jos įsteigimo dienos. Nemažas skaičius JT narių nori priimti į JT komunistinę Kiniją. Nuotraukoje matomas Tautinės Kinijos prezidentas Chiang Kai Shekas su adjutantai.

SKUBUS POLITBIURO SUSIRINKIMAS MASKVOS VNUKOVO AERODROME

MASKVA. — Iš Maskvos pranešama, kad Brežnevas, tik sugrįžęs iš savo kelionės į Jugoslaviją, Vengriją ir Bulgariją, aerodrome buvo sutiktas viso politbiuro. Vnuکو aerodrome visi Kremliaus vadai užsidarė į atskirą kambarį ir ten apie 30 min. posėdžiavo. Šitokia procedūra laikoma labai savotiška ir spėliojama, kad politbiuras svarstė labai skubius ir svarbius klausimus. Manoma, kad pasitarimas lietu aukšto KGB pareigūno, šnipų Britanijoje vado, pabėgimo ir paslapčių atidengimo. Brežnevas tuo metu, kai Britanija pareikalavo, kad 105 sovietų pareigūnai išvažiuotų iš Britanijos, buvo jau išvykęs į Jugoslaviją ir nebegalėjo pasitarti su Kremliuje likusiais. Sovietų valdžiai reikėjo kuo greičiausiai pasiųsti instrukcijas užsienio reikalų ministeriui Gromykai ir New York, kur jis turėjo susitikti su britų užsienio reikalų ministru.

Moskvos vadai pirmadienį buvo tiek užsiėmę, kad jie atšaukė Indijos premjerę Gandhi garbei ruoštus pietus. New Yorke buvo atšaukti JT sekretoriaus U Thanto pietūs keturių didžiųjų valstybių ministeriams. Manoma, kad nebūtų patogu už to paties stalo susodinti sovietų ir britų ministerius. Britanija įsakė sovietų diplomatus išvykti iki spalio 8 d. Iki šiol dar neišvyko nei vienas.

Nors Kremliaus vadams labai nemalonūs britų vyriausybės išaiškintas šnipų reikalas, tačiau gresia pavojus, kad po KGB generolo pagėrimo bus išaiškinti ir kiti vakarų Europoje veikę sovietų šnipų lizdai. Prancūzų, belgų, vokiečių ir amerikiečių žvalgybos valdininkai Londone studijuoja KGB generolo paliktą medžiagą ir palygina ją su savo turimomis žiniomis apie komunistų šnipinėjimą Vakaruose. Dar daug paslapčių gali paaiškėti.

Prancūzijoje yra 350 sovietų diplomatų ir kiti pareigūnai. Prancūzų žvalgybos viršininkas pareiškė viešai, kad komunistinių valstybių ambasados apie 50% tarnautojų užsiima šnipinėjimu. Sovietų ir satelitinų valstybių šnipų yra tūkstančiai.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Sovietų užsienio reikalų ministris Gromyko Jungtinėse Tautose pasakė kalbą, kurioje pripažino, kad santykiai tarp Sov. Sąjungos ir Amerikos pagerėję. Jis siūlė steigti pastovią nusiginklavimo konferenciją, kuri susitiktų kas treji metai ir būtų išjungta iš Jungtinių Tautų organizacijos.

◆ Meksikoje politiniai teroristai pagrobė Meksikos aerodromų viršininką ir reikalauja už jo paleidimą 250,000 dol.

◆ Trijų premjerų pasitarimai dėl šiaurės Airijos pasibaigė. Komunikate sakoma, kad įtariamųjų internavimas bus sustabdytas. Numatyta visa eilė ekonominių ir socialinių reformų, kurios prasidės, kai š. Airijoje baigsis smurtas.

◆ Bolivijos valdžia paskelbė, kad ji vėl priima Taikos korpuso narius, kuriuos buvo išvairiusi buvusioji Bolivijos valdžia.

◆ Pietų Vietname vėl sumažintas amerikiečių kariuovių skaičius ir dabar siekia 213,900 vyrų. Senatorius Scott pareiškė senatę, jog prezidentas lapkričio 15 d. numato paskelbti naują kariuovių išvežimo planą.

◆ Austrijos spauda labai išgyrė po koncerto Čikagos Simfoninio orkestrą, kuris esąs šiuo metu geriausias visoje Amerikoje.

◆ Izraelio prejerė Golda Meir pareiškė, jog Amerika pati kenkia taikai Viduriniuose Rytuose nepristatydama Izraeliui prašomų lėktuvų. Egiptas šitokią Amerikos elgesį laiko pagrindu nusileisti derybose dėl taikos.

HAYWARD. — Apie 110 Amerikos mokytojų buvo nusamdyti Australijos švietimo įstaigų dirbti mokyklose, kurioms prailginus privalomo mokslo metus iki 16, emė stigti mokytojų. Australija net užmoka mokytojams už kelionę.

Pikti debatai Jungtinėse Tautose

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos debatai naujos sesijos proga paprastai būdavo ramūs ir iškilmingi, valstybių ministeriams kalbant apie savo vyriausybės plačius tikslus. Šioje sesijoje pačioje pirmą debatų dieną Indijos užsienio reikalų ministris Singh puolė Pakistaną, kuris savo rytinėje provincijoje pradėjęs terorą veiklą.

Pakistano ministris Agha Shahi iš vietos emė šaukti ir kelti tvarkos klausimus, reikalaujamas, kad asamblėjos pirmininkas neleistų indui kalbėti apie Pakistano vidaus reikalus. Pirmininkas tačiau indo nesustabdė ir šis pakartojo kaltinimą, kad Pakistano elgesys su bengalais laužo Jungtinių Tautų chartą.

Po indo kalbos pakistaniečiai apkaltino Indiją bengalų kurtymu ir siekimu suskaldyti Pakistano valstybę.

Brazilija anksčiau balsuodavo kartu su Amerika prieš Kinijos įsileidimą, tačiau kaip ji šį kartą balsuos, ministras nepasakė. Irano ir Kamerūno ministrai pareiškė, kad jie balsuos už Kinijos priėmimą. Pernai abi valstybės nuo balsavimo susilaikė.

DIDELI SAIGONO NUOSTOLIAI

SAIGONAS. — Komunistų jėgos jau keturios dienos puola Vietnamo - Kambodijos pasienyje. Puolimas vyksta iš Pietų Vietnamo pusės, matyt, norima Saigono kariuomenę Kambodijoje atkirsti ir sunaikinti. Antradienį kovose žuvo abiejų pusių 400 kareivių. Didelę paramą vietnamiečiams teikia Amerikos aviacija. Didieji bombonešiai B-52 bombarduoja rytinės Kambodijos sritis, norėdami sustabdyti komunistų tiekimą. Korespondentai praneša apie nemažus Saigono kariuomenės nuostolius. Komunistai numušė ir du JAV lėktuvus.

Atsisveikinimas su velioniu konsulu

Atsisveikinimas su velioniu Generaliniu Konsulu Dr. Petru Daužvardžiu įvyks šiandien (rugsėjo 29 d.) 8 val. vak. Marquette Parko lietuvių parapijos bažnyčioje.

Organizacijų atstovai norį su velioniu atsisveikinti, savo atsisveikinimą raštu įteikia programos pravedėjui Mečiui Mackevičiui, Lietuvių teisininkų draugijos pirmininkui.

Vakar apie Lietuvos konsulo mirtį ilgą straipsnį išsėdėjo Chicago Daily News. Straipsnis pavadinamas: "Daužvardis, fighter for Lithuania, dies". Jame Jon Foreman iškelia nenuilstamą dr. Daužvardžio veiklą už savo tautiečių Amerikoje ir prieš rusų okupaciją Lietuvoje. Nurodoma, kad generalinis Lietuvos konsulas iš Čikagos veikė ir apėmė 31 valstiją.

Jon Foremano straipsnyje paskatinti keli dr. Daužvardžio pareiškimai Vasario 16 ir Birželio 13 progomis. Ponia Josephine Dažvardienė pareiškusi laikraščio bendradarbiui, kad konsulas visada tikėjo Lietuvos ateitimi.

Velionis konsulas paliko žmoną, sūnų Petrą ir 10 anūkų. Antaras jo sūnus seniai žuvo lėktuvo nelaimėje.

Dr. Petras Daužvardis vakar buvo pašarvotas Evanso laido tuvių koplyčioje, 6845 So. Western, o šiandien kūnas perkeliamas į Marquette parko bažnyčią 6812 S. Washtenaw, kur lankymas prasidės 4 val. po pietų iki 10 val. vak. Ketvirtadienį toje pat bažnyčioje 11 val. ryto bus pamaldos.

Beprotnamy laiko turkmenų poete

MASKVA. — Užsienio korespondentai Maskvoje patyrė iš vienos Turkmenijos respublikos gyventojos, kad jos duklė, žinoma Turkmenijos poete Anasoltana Kekilova buvo uždaryta į bepročių ligoninę, nes ji drįso pasiųsti komunistų partijos centro komitetui 56 puslapių skundą su fotografijomis. Tame skunde ji nurodė turkmenų tautos išnaudojimą, partijos pareigūnų prasižengimus, tikinčiųjų musulmonų persekiojimą. Centro komitetas nereagavo į poetės skundą ir netrukus po to prasi-dėjo jos persekiojimas. Ji buvo išmesta iš darbo, spaus-tvėms buvo uždrausta spausdinti jos raštus.

Tada Kekilova viešai atsisakė savo sovietų pilietybės ir pareikalavo leidimo emigruoti. Vieną dieną atvažiavo į jos gatvę Keshi priemiestyje, prie Askabado, greitosios pagalbos mašina ir trys vyrai poetę nugabeno į ligoninę. Dabar poetės motina

Artėjant P. Vietnamo rinkimams, komunistai sustiprino puolimus visame krašte. Priešas susprogdino traukinį 240 mylių į šiaurę rytus nuo Saigono. Minosvaizdžiais apšaudytos kelios amerikiečių ir 11 vietnamiečių kariuomenės stovyklų.

Agitacija prieš prezidentą Thieu vyksta keliuose miestuose. Studentai ir veteranai Da Nange, Saigone ir kitur kovoja gatvėse su policijos jėgomis, degina rinkimų plakatus ir Thieu portretus.

Japonų Hirohito atvyko į Daniją

KOPENHAGA. — Japonijos imperatorius Hirohito atvyko į Daniją, kur jį aerodrome pasitiko karalius Frederikas ir karalienė Ingrida. Iš Danijos imperatorius skris į Belgiją, o vėliau lankys Prancūziją, Britaniją, Šveicariją ir Vakarų Vokietiją. Atgal į Tokiją jis išvyks spalio 13 d.

Imperatorius Hirohito Europoje lankėsi prieš 50 metų, kai jis turėjo 20 metų ir buvo princas, sosto įpėdinis. Tada jis atvyko dideliu karo laivu. Nuo 1921 metų, kada jis lankė Europą, ši gerokai pasikeitė.

Svarbios derybos dėl š. Airijos

LONDONAS. — Britanijos, Airijos ir šiaurinės Airijos premjerai pradėjo pasitarimus britų premjero valstybiniame ūkyje. Derybos vyksta slapta, kiekvienas premjeras turi po vieną asistentą, spaudai nieko nepa-nešama apie derybų eigą.

Šis pasitarimas pats savaime yra kompromisas, nes Airijos valdžia nepripažįsta šiaurinės Airijos vyriausybės ir jos premjero. Britanija visą laiką kar-tojo, kad š. Airijos reikalai visiškai neličia Airijos respublikos ar jos valdžios. Nežiūrint į praities pareiškimus, visi trys bando rasti išeitį iš susidariusios padėties. Per paskutines 7 savaites, kada britų valdžia įsakė suiminti įtariamus airus, š. Airijoje žuvo 17 britų kariuovių, 36 civiliai ir 1 policininkas. Pirmadienį vėl buvo sužeisti keturi kareiviai ir vienas civilis.

UPPSALA. — Vakar sovietai išsprogdino stiprią branduolinę bombą, praneša švedų seismologinis institutas. Sprogimas įvyko po žeme Novaja Zemlia saloje.

PIERRE. — Episkopalo bažnyčios sinodas Pietų Dakotoje pirmą kartą bažnyčios istorijoje išrinko vyskupą indėnų.

lanko partijos ir valdžios įstai-gas Maskvoje, prašydama pa-leisti dukterį, kuri esanti visiškai normali. Daug savo kūrinių poetė Kekilova skyrusi partijos garbei, tėvynei ir liaudžiai.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKTŲ. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

VIII-JI METAI

NR. 34 (338)

I akademikių suvažiavimą

VISAS KVIEČIA STEFA GEDGAUDIENĖ,

Akademikių Skautų Draugovės
Centro Valdybos Pirmininkė

MIELOS SESES,

Artėjant Akademikių Skautų Draugovės Suvažiavimui, norėčiau su Jumis pasidalinti savo rūpesčių ir siekių keliomis mintimis, kad visos galėtume rinktis į jį bendrą nuotaką vedamos.

Ne vien tik eliniai šios dienos reikalai turėtų atsispindėti mūsų trumpame Suvažiavime, bet taip pat ir šviesus, ryžtingas žvilgsnis į rytojų. Netrukus, 1974 metais, švėsime 50 metų ASD, o kartu ir Akademinių Sąjūdžio gyvavimo sukaktį. Norėčiau, kad šis gražus jubiliejus būtų prasmingas ir pagrįstas ne vien tik išoriniu paminėjimu. Norėčiau, kad visų vienetų gyva skautiška veikla būtų tikras įrodymas tęstinumo idėjų, įžiebtų laisvame tėvų krašte.

Kreipiamės į visas ASD neres: filiteres, daugeliu atveju iš tolo sėkančias Draugovės veiklą, į tikrąsias neres — gyvą šandien elementą ir į kandidatas, besiruošiančias nuosirdžiai įsijungti į mūsų eiles.

Kreipiamės į visas, nes tikime, kad tik tada, kai visos jausimės esančios ASD neres, kai žinosime, kad su gautu akademiniu laipsniu mūsų pareiga Draugovėi nesibaigia, o tik keičiasi savo forma, kada žinosime, kad skautė visada pasilieka sesė kitai skautėi — mes būsimės išikimos savo duotam pasižadėjimui.

Mes esame reikalingos vienos kitų! Draugovės veikla nėra platforma atskirų kartų, mokyklos laidų ar asmenų pasirodymui. Tai yra tase skautiško darbo — pagrįsto šūkiu Dievi, Tėvynei ir Artimui — siekiant kartu asmenybės ugdymo, išryškinimo. Naujųjų narių jaunatviškas tikėjimas, entuziazmas ir vyresniųjų patirtis bei tolerantiškas objektyvumas turėtų jungtis į nenutrūkstancią darnios ir produktyvios veiklos pynę.

Turime pažinti viena kitą, turime mokėti džiaugtis viena kitos laimėjimais, turime būti pasirėngusios padėti viena kitai. Nesvarbu, kurio vardu bus pavadin-

PILNUTINĖ SKILTIES DVASIA

vadovų-vių stovykloje

„Ažuolo“ ir „Gintaro“ mokyklų dalyviai dabar rašo baigiamuosius darbus.

Ažuolo ir Gintaro mokyklų ir jaunesniųjų vadovų stovyklos įvyko rugpjūčio 7-15 Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan.

Vyriausiu stovyklos viršininku buvo v. s. A. Karaliūnas, gi jaunesniems vadovams — v. s. V. Namikas, jaun. vadovėms — ps. Eleonora Šalčiūnienė. Ažuolo mokyklą vedė v. s. Česlovas Kiliulis ir Gintaro mokyklą — ps. Laima Kiliulienė.

Šioje stovykloje buvo suskridę sesės ir broliai daugiausiai iš

tas mūsų vienetas ir kuriam pasaulio krašte jis bus, skautė pasilieka skautė — mano sesė!

Susirinkusios visos kartu, galėsime lengviau pramatyti ateities planus, galėsime lengviau nugalėti pasitaikančias kliūtis, galėsime drąsiau sutikti rytojų ir pilnai įvertinti esančią dieną. Didžiausi laimėjimai visada būvo pagrįsti tikėjimu ir ryžtu, tad nebijokime pradėti kukliai — dalyvausime Suvažiavime visos!

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad kartu vyksta Atlanto Razono ASS Suvažiavimas — Metinės šventės Minėjimas sudarys mums papildomą progą susipažinti ir pabendrauti su Atlanto Razono akademikais! Tad laukiame visų!

Ad Meliorem!

s. Stefa Gedgaudienė,
Pirmininkė

UŽDAVINYS JAUNESNIŲJŲ VADOVŲ STOVYKLOJE RAKO STOVYKLAVIETĖJE

Sesės Kelmelytė ir Kotovaitė stebi stovyklos viršininkę ps. Eleonorą Šalčiūnienę, joms beruošiančią uždavinį. Gintaro Placū nuotr.

Toronto ir Chicago, bet buvo net ir iš Los Angeles.

Ažuolo mokykloje dalyvavo 13 kursantų ir 4 vadovai, Gintaro mokykloje — 13 kursančių ir 5 vadovės.

Stovykloje ypatingai pabrėžta skilties sistema. Skiltys viską darė kartu.

Ažuoliečių buvo 2 skiltys, Vagnagai ir Vilkai, o gintariečių 3 skiltys, Šamoningos samanelės, Gyvatės ir Laimės juostos.

Virimas, išskyrus pietus, buvo atliekama skiltimis. Visos skiltys savarankiškai stovyklavo. Pareigos skiltys keitėsi kas dieną. Paskilnininkis tapdavo skiltininku, gi skiltininkas lėkėsiu plovėju.

Kiekvienoje stovykloje buvo budinti skiltys. Ažuoliečiai budindios skilties valdžios ženklų pasirinko ragą, kurį pūsdavo skiltininkas, o gintrietės naudojo varpelį sesėms suaukti.

Kiekvienas dalyvis vedė užrašus, kurie buvo tikrinami du kartus. Stovyklautojai nešiojo skautiškas (be vyresniškumo ar patyrimų ženklų) uniformas su pilkais kaklaraiščiais, kurie yra priimti Brolijoje ir Seserijoje kaip oficialūs šių mokyklų kaklaraiščiai.

Stovykloje buvo išleistas laikraštėlis — „Sumestinis“, kurį redagavo s. D. Eidukienė.

Tarp skiltių prarastas konkursas. Jį laimėjo Vagnagai ir Šamoningos samanelės.

Šalia įvairių skilties įrengimų, kiekvienas skautas gavo ir asmeniškus uždavinius, pav. padaryti medinį plaktuką, žiedą ir pan. Iš 15 didesniųjų pionierių darbų — Ažuolo mokyklos broliai pastatė didžiulį dvigubą bokštą su palapine viršuje.

Idomiausia, kad bokštas buvo pradėtas statyti vieną rytą ir baigtas statyti kitą rytą (t.

TRUPUTIS APIE MŪSŲ DIDŽIUOSIUS KAIMYNUS

AMERIKIEČIAI SKAUTAI PARDUODA PREKIŲ UŽ 10 M.

Mūsų didžiųjų kaimynų, Boy Scouts of America, tiekimo sky-

rus kasmet parduoda įvairių, tačiau nei vieno daikto pats ne-reikmenų už 40 milijonų dolerių, gamina. Prekių sąrašas yra apie

y., jis buvo statomas ir naktį, prie 4 laužų šviesos). Prie vandens pastatyta (per stiprų lietu) gelbėjimosi ratas ir plaukimas su irklais.

Iš bendrų programinių dalykų buvo „Rodom ir darom“, kur buvo rodoma patyrimų dalykai ir buvo galimybės juos išbandyti.

Penktadienį abi stovyklos turėjo žygį su uždaviniais — Ažuolo m. — 15 mylių. Gintaro m. — 10 mylių. Žygiai neapsėjo be nuotykių, — brolius pavijo stiprus lietus grįžiant, jie sugrįžo šlapi iki paskutinės siūlės.

Šeštadienį baigėme buvo su-ruošta iškilminga vakarienė su svečiais.

Visą maistą, pagaminatą ant skiltių laužų, atnešė visos skiltys iš savo virtuvų.

Cia buvo smaguriaujama ir kepta jautiena ir viščiukai, šaltibarščiai, balandėliai, keptais obuoliais ir kitokiomis gudrybėmis. Nuotaika buvo puiki, maistas skanus.

Stovykla greit prabėgo, dabar belieka jos tolimesnė paskirtis — atlikti Ažuolo ir Gintaro mokyklų rašto darbus, kuriuos be abejo broliai ir sesės ilgai netaudami atliks ir galės savo uniformą papuošti Ažuolo ir Gintaro mokyklų ženklais, kurie kiekvienam parodys, kad skautaudamas veltui laiko neleido, o pasiekė bene didžiausio skauto gyvenime patyrimo. Č. K.

rius kasmet parduoda įvairių, tačiau nei vieno daikto pats ne-reikmenų už 40 milijonų dolerių, gamina. Prekių sąrašas yra apie

SUEIGA ANT AMERIKIEČIŲ POVANDENINIO „S. S. RUNNER“ iškilmingai pradeda Chicago Algimanto laivo jūrų jauniai.

6,000 uniformų, ženklų, knygų, palapinių ir kt. Ši apyvarta nėra maža ir ji neša pajamas, kurios yra antros dydžio po narių registracijos mokesčių.

Tiekimo skyriuje ir jo trijose sankrovose (No. Brunswick, N. J., Melrose Park, Ill., ir San Francisco, Cal.) dirba 65 prekybininkai, menininkai, sąskaitininkai ir apie 300 raštininkų, sekretorių ir sandėlio darbininkų. Prekės parduodamos skautams per 3000 „krautuvų“, kurios yra priglaustos kaip didžiųjų universitetinių parduotuvių skyriai arba užima vieną — dvi lentynas nuosalių miestelių krautuvėse.

MERGAITĖS PRIIMAMOS PAS BERNIUKAS

Amerikiečių skautai ir skautės visuomet dirbo griežtai atsiskyrę. Po kelių metų neoficialių bandymų, BSA pradėjo priimti moteris, leisdamai joms būti balsuojančiais nariais vilkiukų draugovių komitetuose, bet ne jų pirmininkais, ir priimdami 15-20 metų mergaites į vyresnių skautų (explorer) vienetus. Šiuose mergaitės gali būti renkamos net ir vieneto pirmininku.

Lietuvių skautai moterų teisių klausimą ir bendradarbiavimą išsprendė, įkūrus Akademinių Skautų Sąjūdį. Moterų teisės pirmauti klausimas niekad neturėjo būti svarstomas. Skautų vyčių ir vyresnių skautų bendravimas lietuvių tarpe seniai praktikuojamas net su pastebėjimu, kad stiprūs vyresnių skautų vienetai dažnai skatina skautų vyčių plėtotę. Dabar ir amerikiečiai pradeda žengti lietuvių išbandytu keliu ir kreipia daug dėmesio į vyresniųjų skautavimotą.

„NAUJENOS“ KIEKVieno DARSO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BŪTULIS

Aunt Sarah, I love you.

Remember my 10th birthday, when you gave me that funny piece of green paper and everybody made such a fuss over it. (Except me.) Frankly, it was a pretty disappointing present for a kid. I couldn't eat it, couldn't play with it, couldn't wear it—and Mom took it away from me practically the minute I got it.

And every birthday after that (and Christmas, too), you gave me another one of those Bonds, you called them. I thought you were pretty gooney.

At least, I never had to guess what I was going to get from good old reliable Aunt Sarah.

And what I got was good old reliable U.S. Savings Bonds.

What I didn't realize then was that you gave me a gift of security for the future. Thanks to you and those Bonds, I had extra funds for college. And they helped when I bought my first new car.

Next week, I'm giving my nephew, Harry, his first U.S. Savings Bond. I know the kid is gonna think I'm some kind of nut. But, someday...

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a proud way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

2 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNES, SEPTEMBER 29, 1971

KVARTETAS, KURIS DAINUOJA LIETUVISKAI, ANGLISKAI IR PRANCÜZISKAI

Londono, Ontario provincijoje (Kanadoje), lietuvių susirinkimo ir šio spėjimo pagraisinti studentų skautų kvartetas „Rasa“ dalyvavo spalio 9-10 ASD suvažiavime Shrewsbury, Mass. Iš kairės: Irena Jakubaitytė, Remigija Buskyte, Lijse Petrašiūnaitė, prieky — Vida Petrašiūnaitė.

KĄ AKADEMIKĖS SVARSTYS

Akademikių Skautų Draugovės suvažiavimas ir Atlanto Razono ASS Metinės šventės Minėjimas: fil. dr. I. Užgirišienės paskaita „Žmogaus vystymasis ir aplinkos kaita“. Naujųjų narių pasižadėjimai.

mino pakeitimo svarstymas, Narės mokesčio klausimas ir Klausimai ir sumanymai.

4:00-6:00 — Iškilminga sueiga — ASS Metinės šventės Minėjimas: fil. dr. I. Užgirišienės paskaita „Žmogaus vystymasis ir aplinkos kaita“. Naujųjų narių pasižadėjimai.

6:30 Vakarienis ir vakaronė. Programoje skautų kvartetas „Rasa“ iš London, Ont.

Sekmadienis, spalio 10 d.

9:00 — šv. Mišios.

10:00-1:00 — Darbo posėdis: ASD Skyrių pranešimai ir pasisakymai, Vienetų veiklos išvystymas vietovėse, fil. dr. I. Užgirišienės temos tase — diskusijos.

1:00-2:00 — Pietūs.

2:00-3:00 — fil. R. Molienės paskaita „ASD Programa ir moterų teisės: Auklėjimas lygybės ar antraeilėm pozicijom?“ 3:00 — Suvažiavimo uždarymas.

Šeštadienis, spalio 9 d.

9:00-10:45 — Dalyvių registracija.

11:00-12:30 — Suvažiavimo atidarymas: ASD Worcester Sk. Pirmininkės ir ASD CV Pirmininkės žodžiai. Darbo posėdis: Suvažiavimo prezidento sudarymas, Darbotvarkės priėmimas, Komisijų sudarymas, ASD CV pranešimas ir Diskusijos dėl pranešimo.

12:30-1:30 — Pietūs.

1:30-3:30 — Darbo posėdis: Komisijų pranešimai, Regula-

UŽ TAUTĄ, KARALIŲ IR LAISVĘ...

(Po pokalbio su B. R. Pietkievičium,
Crane Savings and Loan bendrovės prezidentu)

(Tęsinys)

Ta nuostabiąją pasaką žemai-
čiams nesibaigė su parko var-
tais. Placius gatves centre ap-
statė mūro namais, vienus pri-
taikytus tik gyvenamiesiems bu-
tams, o kitus su tinkamomis pa-
talpomis ir prekybai. Paskui
tuos namus nuomojo, o kas tu-
rėjo pinigų ar galėjo įsigyti
ir nuosavybėn. Žydų taisy-
kai buvo tik kelios šeimos,
bet paskui gundomos gero vers-
lo galimybėmis jų prigužėjo iš
kitų miestų, sudarydami jau
apie 1862 metus mieste gyven-
tojų žymią persvarą.

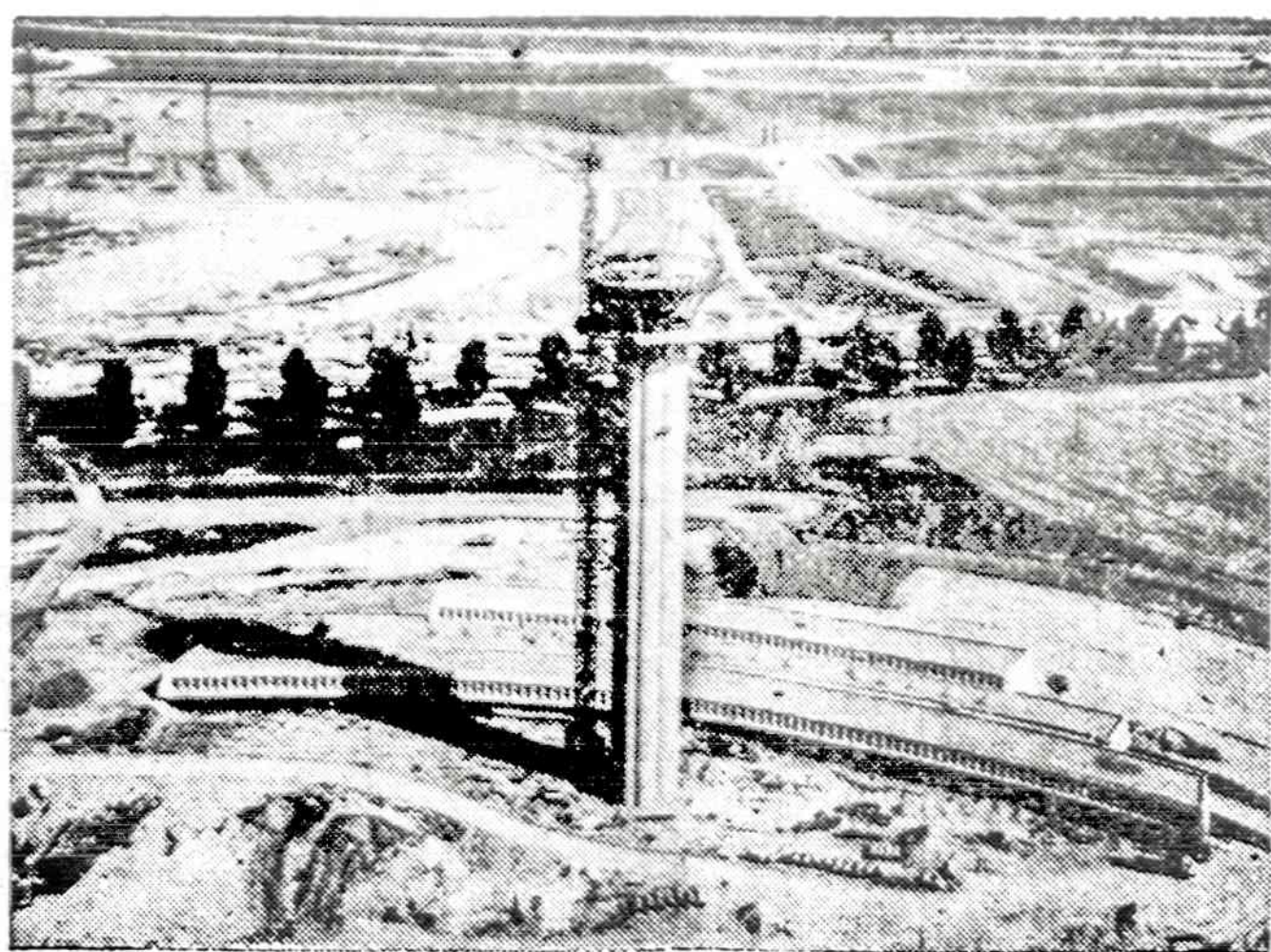
PUŠE MILIJONO RUBLIŲ KAINAVUSI BAZNYČIA

Jau 1853 metais jis baigė di-
delės mūrinės baznyčios sta-
tybą. Pagarsėjęs architektas
Gonsovskis sudarė planą gal
Oginskio pagėdavimu nusižiu-
rėti Venecijos vienos bazny-
čios stilių su kupolu ir dviem
bokštais. Statybos darbus pri-
žiūrėjo dar ir vokiečių berly-
nietis arch. Stuller. Vykdant
statybą kiek pakito ir pats to-
s baznyčios stilius. Bokštai, ku-
rie buvo numatyti atremti
baznyčios sienas, neišlaikė
svorio ir sugriuvo. Tad bokš-

tai buvo pastatyti jau savo pa-
matais atsiremę į kietą žemės
gruntą ir tik paskui sujungti su
pačiu baznyčios pastatu. Gal
dėl buvusių bokštų griuvimo ir
pastatų baznyčią ji kurį lai-
ką dar nebuvo naudojama.
Galutinai baznyčios vidaus
įrengimo darbai tebuvo baigti
tik 1814 metais. Tos baznyčios
statybai buvo išleista pusė mi-
lijono aukso rublių. Tai pati
brangiausia ir gražiausia ar-
chitektūrinio požiūriu baznyčia,
pastatyta 19-me šimtmečiuje.

HUMANISKAS DIDIKAS

Pats Irinėjus Oginskis tuo
laiku žmonių buvo laikomas
pažangiu ir humanišku didiku.
Jis savo dvaruose baudžiavą
panaikino net 1835 metais.
Uoliai rūpinosi savo žmonių
gerove. Įsteigė valsčius su pa-
gigu žmonių renkamais vaitais
ir teismais. Įsteigė valstiečių
taupomąją kasą ir kėlė jų tar-
pe bendrą kooperatinę idėją.
Uždraudė net ūkių skaldymus,
kad jie nevirstų smulkiais sky-
reliais. Stengėsi, kad žmonės
pagerintų, geriau įdirbtų lau-
kus, įvedė sėjomainą, naudotų
geresnę sėklą bei gerintų gyvu-
lių veislę. Rūpinosi ir ūkiniu

Apie 17 mylių nuo Paryžiaus prancūzai statė naują aerodromą, kuris žada būti moderniausias vi-
same pasaulyje. Šalia Orly ir Le Bourget aerodromų, šis Roissy-an-Franee aerodromas aptar-
naus Prancūzijos sostinę ir apylinkes.

svietimu. 1859 metais įsteigė
žemės ūkio mokyklą su dėsto-
mąja lietuvių kalba. Praktikus
darbams pavadė tai mokyklai
nemažą ūkį, berods, Kalaku-
tiškės kaimo ribose. Nors jam
mirus rusai po 1863 metų už-
darė tą mokyklą, bet ji ir per-
tuos ketverius metus buvo spė-
jusi daug gero padaryti ūkiško
lietuviško švietimo plotmėje.
Mokėjo ir kitais būdais pasi-
tarnauti savo valstiečiams.
Tais laikais, kai kietas pasnin-
kas buvo ne tik gėvėnioje, bet
ir sausos, be mėšos ir pieno
penktadieniais, Oginskis ska-
tino ūkininkus užveisti sodus
ir kasti prūdus, aržieles ir juos
žuvų — karosų. Kunigaikštis
aiškino, jog žuvis geras daly-
kas, jis pats žuvį mėgstas, o ją
galima valgyti ir ne pasninko
metu.

ŪKIO PARODOS IR ARKLIŲ LENKTYNĖS

Ūkišką sustiprinimą jis kėlė,
ruošdamas ūkio parodas ne tik
pačiame Rietave, bet ir buvusi-
sioje žemaičių seniūnijos sos-
tinėje, Raseiniuose. Čia be iš-
statytų galvių, arklių ir kitų
ūkiškų gėrybių buvo susirin-
kusi ponia bei parodos daly-
viams ir kitokių pramogų.
Tai arklių lenktynės ir bando
mas sunkaus svorio vežimas ir
arklių veislių išvertmės patikri-
nimas.

Paprastai į tokio sunkaus
svorio vežimo lenktynes ku-
nigaikštis atsivedavo ir savo
žemaitukus arklius, kuriuos,
berods, buvo paėmęs į savo
globą, kad jų nykstanti veislė
visai neišnyktų Lietuvoje.

Tos lenktynės buvo didelės
arklių jėgų išbandymas. Lenk-
tynių kelio pakraščiuose buvo
sukrautos plytų ir pasvertų ak-
menų krūvos. Tą krovinį vis
kraudamas į pravažiuojančius
vežimus. Kraudavo tol, kol
pravažiuojantys vežimai arklių
buvo jau nebepratukiami.
Stambieji arkliai, paprastai
žemaičių vadinami drimbailo-
mis, žiūrėk, tik patys skuba ir
vis priekyje. O žemaitukai vis
lėtu tempu velkasi neužsikop-
dami. Sako, kažkaip jau ir
sunkiam kroviniui vežime atsi-
radus, pasitempia, įsikimba
kanopomis į žemę ir velkasi.
Pagalios tie priekyje skuban-
tieji jau, rodos, ir nebetoli ke-
lio galo ima ir sustoja. Kerta
kanopomis, įtempia pakinktus
leidžia garą per abu galus, o

vežimas nė iš vietos, nė krust.
Taip tie Oginskio globotiniai
žemaitukai su prikrautu aukš-
čiau savo ūgio vežimu ir pra-
žiausia net nesuprunksdami,
lyg nusijuokti norėdami iš be-
sitampančių vietoje drimbailų
arklių.

3,000 KCMŲ

Mokėjo Oginskis surasti ke-
lią į savo valstiečių širdis, kad
ji ne tik gerbtų, bijotų, bet ir
pamiltų. Berods, kai jo sūnus
Bagdonas gimė 1848 metais,
tai jis į jo krikštynas kaip kū-
nus savo kūmus ir pamylėjo
kaip reikiant. Parko aikštėje
iškėlė jiems šaunų pokylį. Bu-
vo suvalgyta daug jaučių ir
kitų gėrybių. Ir išgerta nema-
žai statinių vyno, alaus ir de-
ginės. Vietoje, kur vyko tas
kūmų iškilmingas pokylis, zo-
lė buvo taip kietai ir juodai iš-
mintas, kad niekada daugiau
nebegalėjo atsigausti. Dvaro
darbininkams reikėjo daug
prakaisto išlieti, kol pašalino
kaulų ir kitų liekanų kalnus.

Dar daugiau reikėjo jo išlieti,
kol išpūreno aikštę, kad ją vėl
apsėjus galėtų sužaliuoti. Ir
didžiausią jis paskui prieš kitų
parapijų — valsčių valstiečius.
Kai tie norėdavo pasijuokti ar
pasibarti su rietaviškiais, tai
šie tuojau atsikirsdavo. Girdi,
tai jau nesipūsk, nesipūkuok ir
nesigirk, ar žinai, kad aš esu
pačio kunigaikščio kūmas...

RŪPINOSI SVIETIMU

Irinėjus Oginskis buvo blai-
vaus galvojimo vyras. Gal re-
ališkiau sverias laiko sąlygas,
negu kuris kitas, buvęs jų gi-
minėje, Oginskis. Išleidamas iš
laiko sąlygų, atrodo, jis savo
gyvenimo kelyje turėjo daug
pramatomų minčių, kas tose
sąlygose buvo galima brandinti
ateičiai ir kaip to galima
siekti praktiškai gyvenime.

Išauklėtas lenkiškoje aplin-
koje ir ilgesnį tarpą pabuvęs
pačiame caro dvare, jis, iš-
kūrus Rietavę, neparodė jokio
noro čia esančius savo pavaldin-
ius sulenkinti ar surusinti.
Priešingai, tarsi rodė ženklų,
kad ir pats nori daugiau sutap-
ti laiko bėgime ne savo sos-
talinę padėtimį, bet čia brestan-
čia jau kultūrinę lietuvišką
dvasia. Pradėjęs nuo ūkinio
reformų, nuo ekonominio pa-
gerinimo žmonių gyvenimo są-
lygų, jis nebuvo užmerkęs sa-
vo akių ir dėl pačių žmonių
švietimo reikalų. Ir čia buvo
jų siekis, kad jie tą švietimą
įgytų ne rusų, ne lenkų kalbos
pagalba ir tuo pačiu prave-
riant duris į rusinimą ir lenki-
nimą, o savo gimtąja kalba,
kas jau savaime veda prie tau-
tinio susipratimo ir savų tra-
dicijų išlaikymo. Tam reikalui
jis buvo skyręs nemažą dėme-
sio, ir tai buvo ne be apčiuo-
pamų rezultatų.

BENDRAVIMAS SU IVINSKIŲ

Su Oginskių įsikūrimu, ypač

mauymo pradžiai davė tris, nes nei
simtus aukso rublių. Kuomet
Laurynas Ivinskis paprasė sa-
vo sumanytam metskaitliui —
kalendoriui ūkiškam leisti pa-
skolinti pinigų, jis tai mielai
padarė, nors tada L. Ivinskis,
berods, dar negyveno pačiame
Rietave. Oginskis palaikė san-
tykius ir su vyskupu Motiejum
Valančiu. Ir tai visai nepaisy-
damos, kad daugelio sulenkė-
jusių ir žemaičių dvarininkų
šis vadinamas baznyčios kuni-
gaikštis buvo labai nemėgiamas
dėl savo muzikiškos kilmės.
O taip pat dėl liaudies švieti-
mo pastangų ir dėl jo žmonių
blaivinimo darbo. Nemaža to-
kių dvarininkų ir žemaičiuose
turėjo bravorus, smukles, ku-
rias jie nuomodavo žydams, ir
tai buvo jų tiek daug, kad ir
statistikon šiandien suglausti
nėra įmanoma. Jie turėjo jam
net pagiežos jausmą ir jį pra-
vardžiavo muzikų vyskupui.
Sako, ne vienu atveju Irinėjus
karieta sustodavo prie vysku-
po durų. Būk ir vyskupas re-
vizituodavęs Oginskio dvarą
kaikada. Nežinia, koks po-

(Bus daugiau)

SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Prof. Vlado Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl.
Abu tomai minkštuose viršeliuose pardodami už \$4.00,
o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygos gausite, jei pinigų pasųšite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną
asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi
jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dė-
dės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus lai-
kus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai
galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko para-
šytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo
bruožus. Jie pradžią kiekvieną, kas jį atsimena ir pa-
žinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, pasytojo A.
Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakoji-
mas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų švie-
sulių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS,
Juozas Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Ame-
rikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl.,
kaina 2 dol.

GAŪNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du
didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pa-
siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras,
jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben-
druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš
10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė-
nesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1923 metais

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

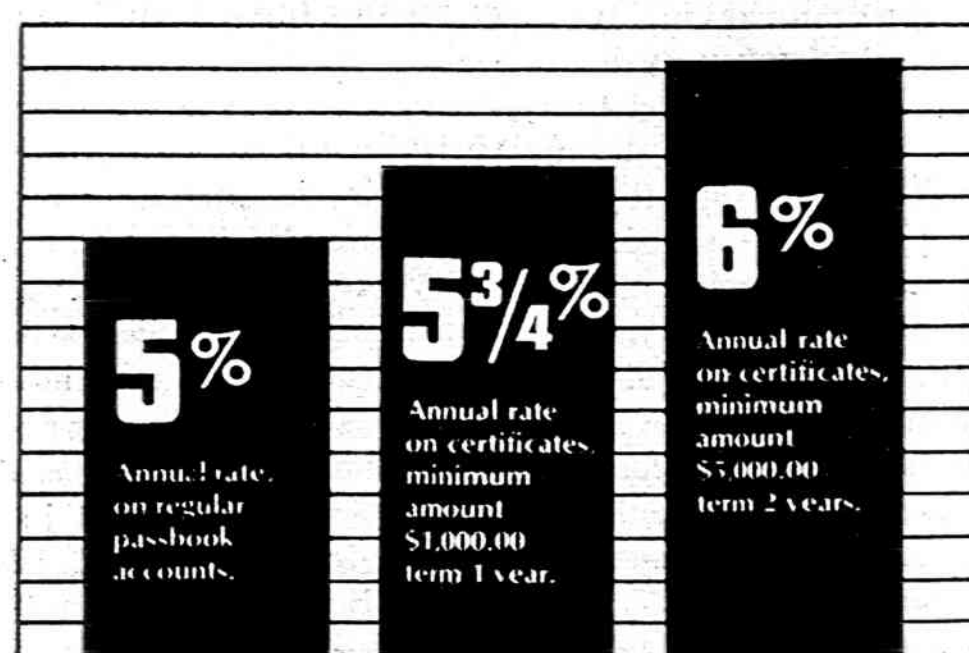
Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar dau-
giau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant
čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

OUR INTEREST RUNS HIGH

Our savings counselors will gladly explain the
various savings plans and interest you
can earn.

Take advantage of these high rates, the
highest permitted by Federal Regulations.
You will be the richer for it.

Savings insured to \$20,000.00.
Interest compounded daily;
paid quarterly.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Ill. 60632 • 847-1140

ASSETS OVER \$157,000,000. RESERVE OVER \$14,500,000.

OFFICE HOURS:

Monday, Tuesday, Thursday and Friday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday, 9 A.M. to Noon • Wednesday, No Business Transacted

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų
Chicagos lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais
viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-
jos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos
lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos baz-
nyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48
pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografi-
jos. Duoti dokumentuoti katalikiško, socialistinio, laisvamaniško ir
kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, ban-
kai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money
Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pastute:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose
metams \$22.00
pusei metų \$12.00
trims mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitoje JAV vietoje:

metams \$20.00
pusei metų \$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius; nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

KODĖL JAUNIEJI INTELIGENTAI NEISIJUNGIA Į LIETUVISKĄ VEIKLĄ?

Ingridos Stasaitės - Bublienės pranešimas, šiuo metu rugsėjo 18 dieną skaitytas PLB sukvietame spaudos atstovų ir radijo pranešėjų pasitarime.

Atrodo iš miesto klausimo, kad esame praradę savo jauniosios kartos inteligentus. Tačiau taip visiškai nėra. Mes turime daug lietuviškai susipratusių intelektualų, kuriems mūsų tautos reikalai gana arti širdies ir kurie daug konkretaus darbo tautos labui atlieka. Tačiau yra ir atšalusiu ir veikloje pasyvių, kurie ir duoda mums progos minėtą temą gvildinti.

Didelė dalis jų jau nebesirodo lietuviškuose parengimuose, nekandiduoja į valdybas ir nesirodo lietuviškuose parapajose. Tačiau, rodos, dar taip neseniai buvo skautai, ateitininkai, neolituai ir kt. Kartu stovėję, šokę tautinius šokių, o šiandien tik kartą metuose susitinkame gal Vasario 16-tos minėjime, o gal net ir ten jų nesutinkame.

Kas atsitiko? Nejaugi jie, patogiai įsikūrę, paskendo pragangos jūroje. Nejaugi jie prarado bet kokią atsakomybę sau ir savo pavergtą tėvynę? O gal tik kasdieninė rutina ir na-

my patogi aplinka juos iš bet kokios veiklos išjungė? Susiduriame su problema, kurią gal nesuakcentuotume ir kažin ar darome bet kokių žygių, grąžinti juos vėl į aktyvų lietuvišką gyvenimą. Mūsų veikla per daug komplikuoja ir, joje paslėgtą, nesistengiame ir pamirštame kitus paveikti.

Pasikalbėjus su šio luomo atstovais, problema ryškėja, ir į ją gana originalias nuomones verta atkreipti ir dėmesį.

Vieni aiškina, kad esama mūsų veikla jų nedomina dėl siauros apimties. Parapijiniai reikalai jiems visai neįdomia. Be to, jie pastebi vyresniųjų veikloje tarpe skirtingas grupes, partijas, kurios šių dienų gyvenime nereikšmingos, o visdėlto griežtai skiria vieną grupę nuo kitos. Daugybė organizacijų ir draugijų, kurios suskaido mūsų nedidelę bendruomenę, taip pat viena iš priežasčių atsiriboti nuo veiklos. Posėdžiai ilgai, ir dėl menko dalyko kalbama ir ginčijamasi valandas. Jei asmuo

nepalankios partijos, tai jam dažnai neleidžiama viešai kalbėtis. Dažnai net kitokios nuodėmės primetamos, kai, pvz., bendradarbiavimas su kraštu ir kt. Tokiu atveju asmuo dažnai gali būti apšauktas tėvynės išdaviku ar komunistu. Be to, dažniausiai visa veikla koncentruojasi tik savo bendruomenėje, savųjų tarpe, kur tik save norima parodyti saviems. Veikla nepažangi. Tuo tarpu jaunieji intelektualai, pralę daugiau prie pažangos ir tobulėjimo, nes tai reikalaujama iš jų ir darbe. Todėl jie norėtų matyti posėdžiuose daugiau parlamentary procedūrų, konkrečių, greitų sprendimų.

Žinoma, šiuose pasisakymuose yra daug tiesos. Pagalvokim. Atsiminkime, kad čia baigę mokslo jaunuliai turi atsakomybę už tautą, o ne už save. Jie turi būti tautininkai, o ne tik mokslo. Jų gyvenimas surištas su didesniu išlaidom, su nuolatiniu profesiniu tobulinimu. Todėl nekonkrečioms ir nerealioms lietuviškiems reikalams jie negali tiek daug laiko skirti. Parapijinę veiklą jie užtat ir palieka amžiniems veikėjams. Tad kas užims šių amžinybių veiklą? Jie vietas, kas juos pavaduos? Kas ves tautą į geresnį rytojų? Turime ir aktyvių jaunų jėgų, tačiau dalis jų trunka sena vagona, nes ir jie toji pačioji srovė paskendę. Kiti visiškai iš veiklos neišsiskiria ir reikalui esant prisideda.

Gal viena iš priežasčių neveiklų inteligentų yra ta, kad jie atvažiavę į šį kraštą buvo savo tėvelių įtikinti, kad jie kitokie, negu jų draugai amerikiečiai. Todėl nenustatė, kad jie pirmavo moksle, daugumas buvo apdovanoti stipendijom ir buvo mūsų visuomenės pažibos.

Jaunimo organizacijos, vasaros stovyklos, bei tautinių šokių grupės sudarė jų ano meto pasaulį. Mūsų politinis gyvenimas bei partijų veikla jiems visiškai buvo svetima. Todėl ir šiandien tie patiniai ginčai visiškai nesuprantami, o partinės kovos nepateisinamos ir betikslės. Tai tik bereikalingas energijos eikvojimas. Jų profesiniai posėdžiai visai kitokio atmosferoje ir kitokioji šviesoj vyksta. Jie įpratę su didesne drąsa bėgti iš duris, prisilaikant reikiamo mandagumo.

Galvojantį intelektualui neužtenka pasakyti, kad tu turi būti lietuvis, jie negali tenkintis ir gyventi tais jausmais kaip jų tėvai. Todėl jis ir klausia, ką man šiandien duos lietuviškumas? Jis žino, kad nėra lietuviško Dievo, kuris jam padėkos, kai jis dėl veikimo mirs anksčiau negu jo draugas. Tad reikia pagalvoti, kaip šiuos intelektualus įtikinti, kaip atvesti į lietuvišką kelią.

Raskime naujų kelių ir būdų šioje veikloje. Todėl daugiau reikėtų stiprinti kultūrinę veiklą. Išlaikyti tinkamą aukštųjų mokyklų, jaunimo stovyklų. Daugiau reikėtų rūpintis mūsų žmonėmis, jaunimu, o ne ginčais.

Svarbiausia, nekovokime vandeniu vandeniu, bet kovokime su Lietuva laisvės vienu su kitu.

Reikia pripažinti, kad mūsų veiklų darbai visdėlto atnešė gražių rezultatų, bet nepasitenkime tuo, ko atsiėkėme, kopkime aukščiau.

Todėl dar kartą norėčiau pabrėžti, kad mūsų tautos ateitis priklausys ne nuo daugybės politinių grupių, ar nereikšmingų organizacijų, bet nuo mūsų tautinės kultūros ir lietuviškosios sąmonės ugdymo.

Atsiminkime, kad politiniai esame labai riboti ir nereikšmingi. Todėl pamirškime ginčus ir politines rietenas. Gyvenime su laiku, pabuskime, ženkime po vieną vėliavą, į organizuotą Lietuvos Bendruomenę, kuri yra visų mūsų bendro darbo dirva.

Ingrida Stasaitė - Bublienė

GYVAS ANTANAS ŠKEMA

Pastaraisiais metais ne tik padidėjo domėjimasis išleista rašytojo Antano Škemos kūryba, bet paskutini dešimtmetyje nuo jo mirties buvo nemaža ir nuveikta, atliekanti jo dramaturginius kūrinius. Čia ypač pasidarbavo Dalia Juknevičiūtė, režisuro darna ir vaidindama Škemos veikaluose, kuriuose svarbiausias veikėjas — žmogus. Kiekvienas žmogus, gyvenas dvidešimtojo amžiaus verpetuose ir ieškas savo vėjo. Antanas Škema ne kaip joks kitas dramaturgas prieš jį ir po jo liepaud. Žinoma, dalis spaudos jį rankose.

Bet tai dar ne viskas, reikia būtinai profesinai veikti su apmokamais veikėjais. Kudirkos atžvilgiu jaunimas pasielgė sponšais, profesionaliai ir greit, užtat ir gerų rezultatų pasiekta. Reikia išvystyti efektingą veiklą. Mes dažnai pasitenkiname Lietuvos vardo garsinimu ir tai statome dideliu dalyku, atrodo, kad Lietuva kokia tai Afrikos užkampio valstybėlė, kad jos niekas nežino. Vien tik supažindinti elinį pilietį su Lietuvos pavadinimu neužtenka, tuo nieko neatsieksime. Ir tie trafaretiniai lankymai Vašingtone su vis ta pačia misija, ar jie dar pripažįsta mūsų nepriklausomybę yra iš dalies naivūs.

Kartu statomas Kosto Ostausko trumpaveiksmis Lozorius, Marytės Šmilgaitės debiutuojančioje režisūroje. Vaidina: Dalia Juknevičiūtė, Marytė Šmilgaitė ir Algis Vileišis. K.

Pataria žengti po vieną vėliavą

Kitoje šio puslapio vietoje spausdiname ponios Ingridos S. Bublienės paskaitą, skaitytą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro valdybos Adamų klyje sukvietame Amerikos lietuvių laikraštininkų ir radijo pranešėjų pasitarime. PLB vicepirmininkas, pradėjęs ir tvarkingai pravedęs visą konferenciją, prašė suvažiavusių laikraščių redaktorių paskelbti PLB labiausiai rūpinamus klausimus.

Praeitą savaitę Naujienos atspausdino PLB centro valdybos pirmininko skaitytą paskaitą. Dėl paskaitoje keliamų minčių kelios pastabos buvo padarytos pačioje konferencijoje, o vėliau viena kita mintis paliešta ir šiame laikraštyje. Šiandien spausdiname tos pačios PLB aukštosios vadovybės specialiai kviestos referentės mintis. Džiugu, kad referentė, atkreipusi dėmesio į pačioje konferencijoje padarytas pastabas, skaitytą paskaitą pakoregavo ir sutraukė, palikdama pačias pagrindines mintis.

Iš p. Bublienės sukvietimams spaudos ir radijo atstovams dėstomų minčių matyti, kad PLB centro valdyba nori ir toliau įtikinti Amerikos lietuvių politines grupes, fraternalias organizacijas ir įvairias kultūrinės draugijas užmiršti iki šio meto vestą darbą ir stoti dirbti Bendruomenei. Visi žinome, kad panašias derybas kelis kartus vedė JAV Lietuvių Bendruomenė su Altu, bet nieko iš to neišėjo. Bendruomenės atstovai neparodė jokio noro tartis ir susitarti, bet jie bandė tikrai savo valią priimti. Panašia linkme suvažiavusių mintis bandė palenkti ir p. Bublienė, bet naujų argumentų savo tezei klausantiems ji nepateikė.

Savo paskaitą ji baigė šitokiu patarimu:

"Gyvenkime su laiku, pabuskime, ženkime po vieną vėliavą ir organizuotą Lietuvos Bendruomenę, kuri yra visų mūsų bendro darbo dirva."

Ponia Bublienė pataria Amerikos lietuviams pabusti ir žengti po Bendruomenės vėliavą, nieko nepasakiusi apie jos vėliavnešius. Ji nieko nepasakė, ką tie vėliavnešiai yra padarę reikalingai lietuvių vienybei stiprinti.

Gal čia vieta priminti, kad Amerikos lietuviams nemiegojo tokiu jau stipriu miegu, kad gimtinio savo krašto reikalams juos reikėtų žadinti. Daugelis net Amerikon pateko vien tik todėl, kad nuoširdžiai rūpinosi gimtinio

savo krašto reikalais. Kova su nelygiu priešu juos privertė laikinai siekti prieglaudos Amerikoje, bet Lietuvos reikalai visą laiką jiems rūpėjo.

Amerikos lietuviai buvo susiorganizavę į įvairias politines ir fraternalias organizacijas, jie rūpinosi kultūriniais savo reikalais. Rusams pasikėsinus į Lietuvos nepriklausomybę, Amerikos lietuviai užmiršo tarpusavio nesutikimus ir sudarė visų Amerikos lietuvių organizaciją, kuri pasivadino Amerikos Lietuvių Taryba. Altas atliko daug ir didelių darbų. Jis ir šiandien dirba naudingą darbą.

Tuo tarpu Bendruomenė savo vėliavą iškėlė ne prieš svarbiausią lietuvių tautos priešą, bet prieš Altą. Bendruomenės vėliavnešiai pirmieji pradėjo šmeižti įtakingesnius Alto veikėjus. Dabar tiems vėliavnešiams jau nepatinka tos organizacijos, kurios sudaro Altą, stengiasi jų darbą nuvertinti. Bublienė įtikinėjo konferencijon atvažiavusius tautininkus, krikščionis demokratų, socialistus ir liberalus, kad jų organizacijos negeros. Gerai esanti tikta Bendruomenė, kuri Amerikoje dar nėra ne suorganizuota, kuri net nežino, kiek narių ji turi. Ji nori, kad po jos vėliavą žingsniuotų daug galingesnės, daugiau nuveikusios ir daugiau darančios organizacijos. Negalima laukti naujų žmonių, jeigu jau atėjusieji niekinami, prieš juos vedama kova. Negalima tikėtis susitarimo su tais, kurie padarytus susitarimus laužo. Vargu kas norės sekti vėliavą, kurios vėliavnešiai tarp savęs pešasi.

Iki šio meto Bendruomenė sugebėjo apardyti Amerikos lietuvių visuomeninį gyvenimą. Bendruomenės priešakin atstovai frontininkai sukėlė bereikalingus erzelius ir gerokai neapykantos. Daugelis lietuvių klausia, kuriais sumetimais Bendruomenė tuos erzelius kelia?

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1525 m.)

19

Visos Klaipėdos privilegijos tvarko prekybą mieste. Jos yra svarbūs įrodymai, kad mieste, nežiūrint jo pakartotinį sunaikinimų, vis ir vėl įsijiezdavo šokia toki prekyba.

Kas prekiaavo? Negalima tikėti, kad kelios dešimtys miesto gyventojų, kurie visi turėjo tas pačias ar panašias prekes, būtų vieni su kiais prekiaudami kokią gyvą prekybą išvystę. Mes žinome, kad Klaipėdos ir Kuldigos komitūrai galėjo būti Klaipėdos turguje svarbūs pirkėjai. Bet aprūpinę savas pilies, jie kitomis prekėmis nebesidomėjo. 1390 m. gegužės mėn. 20 d. kai kurie Zemaityjos didikai sudarė su Ordinu pirmą taikos ir prekybos sutartį:

"Tiesė žinoma visiems, kurie šį raštą girdi ir skaito, kad mes žemiau išvardintieji visi Zemaityjos gyventojai: Maizebutas, Dirktelis, Rukundė, Jausis, gyvenantieji Medingėnų žemėje; Skvaibutas, Eimundas, Tylenis, Dauksa, Ragelis, Skučias, gyvenantieji Kaltinėnų žemėje; Žilpė, Pamplys iš Knituvos žemės; Einoras, Eivildas, Einoro brolis, Vidė, Getezis, Eikutis, Ramovyta iš Kražių žemės; Bimantas, Surgaila, Gelvonas, Surtinis iš Viduklės žemės; Žaudinis, Klausigaila, Asteika

iš Raseinių žemės; Sundė, Vilaudė, Eirimas, Giniotis, Joteikis, Dramutis iš Ariogalos žemės, — susitarė su vyresniais maršalų ir su Prūsijos ponais viso Zemaityjos krašto gyventojų vardu tuo būdu, kad mes, aukščiausi išvardintieji, prižadėjome Karaliui Vytautui, vyriausiajam maršalui ir Prūsijos ponams padėti prieš visus jų priešus ir sudarėme taiką su jais, o jie su mumis, kad Prūsijos žmonės gali vykti į Zemaityjos kraštą ten prekiauti ir lygiai taip mes iš Zemaityjos galime vykti per Jurbarką, per Ragainę ir per Klaipėdą į jų kraštą..." CEV, p. 23 — 24, Nr. 67. — LTSR Istor. Salt. p. 60.

Toks žemaičių ir Ordino susitarimas, žinoma, atidarė žemaičiams kelią į Klaipėdą. Bet deja, taikos ir prekybos periodai tebuvo trumpi ir žemaičiai, šiandien prekiavę Klaipėdos turguje, rytą galėjo su kardu rankoje veržtis į miestą ir deginti prieštų pastatus, kaip jie dažnai ir darydavo.

Leidimai laikyti karčiamas, (smukles) tebuvo vieniems vokiečiams duodami. Pirmosios karčiamos atsirado Užmarije — 1437 Nidoje, 1486 m. Nėgliuose ir 1519 m. Karvačiuose. Buvęs Ordino gyvulių ūkio valdytojas Christoph galėjo 15 a. antroje pusėje Smeltėje karčiamą atidaryti, o 1509 m. buvo išduotas Svencelės karčiamos steigimo leidimas; 1511 m. įsikūrė Priekulės Minge — Krug, tais pačiais metais Stanok Budwik atidarė karčiamą Stankaičiuose ir Georg Talat karčiamą Šilutėje. Sembritzkis, Kreis Memel, p. 8 nurodo į minėtų

karčiamų steigimų dokumentus, kurie randasi Ordensfoliantuose tokia numeracija: Foliantas 233: Svencelė — nr. 175; — Minge-Krug — nr. 179; — Šilutė — nr. 180; Stan-kaičiai foliante 235, pusl. 127.

1517 m. Ordino Did. magistras gavo Klaipėdos miesto gyventojų laišką, kuriame jie skundėsi, kad žemaičiai nebeperka prekių Klaipėdos mieste, kaip tai esą nustatyta Antroje Torunės taikoje 1466 m., bet visu kuo apsirūpina srities karčiamose, kurioms juk teleista alų ir midų pardavėnčių. Magistras patenkino pirklių skundą ir tų pačių metų rugpjūčio 24 d. laišku parėdė, kad Klaipėdos komitūras prižiūrėtų, kad būtų laikomasi taikos nuostatų.

Iš visų prekybos sąlygų ir eigi matosi, kad Klaipėdos pirkliams pirkėjų netrūko. Jų netrūko net ir tais laikais, kuomet žemaičiai nesilankydavo mieste. Todėl tėra viena išvada galima, kad svarbiausieji Klaipėdos turguje pardavėjai ir pirkėjai buvo srities senieji gyventojai. Ir karčiamų steigimas bei jų egzistencija nušalioje Svencelėje yra kaip tik liudiniškas, kad būta žmonių, kurie jomis naudojosi, jose lankėsi, nes kitaip jos būtų išnykusios.

26. MISKAI

Lapnotų ir spygliuotų miškų paplitimą sąlygoja dirvožemis. Nuo šventosios upės į pietus, palei Baltijos jūrą ir Kuršių Marias tęsiasi platus smėlio ruožas, kuriame, be šurkščios pamario ir pajūrio vegetacijos, galėjo augti vešlūs miškai.

Iš šaltinių žinome, kad 13 amž., Budel-

kiemo apylinkėje miškas augo, nes 1257 m. Klaipėdos miestui paskirtų žemių siena ejo nuo Žardės upės (Smeltalės) į šiaurę palei "mišką". Šito miško likučiai buvo 1790 m. išnaikinti.

Stambių lapuotų miškų būta Nemuno žemupyje. Antroji miesto privilegija (1365) nustatė, kad miesto gyventojai galės miško kirsti Rusnės apylinkėje. Doktorantas Zurkalowski rašo savo disertacijoje (Rodyklė, Nr. 14, pusl. 35, 36) taip:

"Atrodo, kad seniausiais laikais, ten, komitūrijos pietuose, platus miškai augo. Iš kelių Did. magistro kanceliarijos laiškų Klaipėdos komitūrai sužinome, kad 1508 iki 1518 m. Klaipėdos pirkliai už tam tikrą mokesį apdirbo srities mišką (es wurde gewaldwerkt). Jie kirtė ir degino medžius ir gamino pelenų. Žiūrėk Ordensfoliantą 27, fol. 102 ir Ordensfoliantą 40 pusl. 430. Su minėta pirklių veikla siejamas faktas, kad 1520 m. Karaliaučiaus pirkliai Klaipėdoje "Wagenschoss" sandėliavo. Žiūrėk Ordensbriefarchiv iš 1520 m. balandžio 21 d. Be to, pilies komitūrai, o vėliau ir Amto valytojai kirtė miškus savo sąskaiton. Kaip iš minėto laiško aiškėja, 1520 m. komitūras laikė Klaipėdoje "Klappholz", 1540 /41 metais Klaipėdos Amto valdytojas pardavė medienos; taip pat buvo vyriausybės miškuose gaminamos vantos. Žiūrėk Amto sąskaitas — Ostpreussischer Foliant 6656 ir 6673. Tur būti, kad pradėtas miškų kirtimas senesniais laikais buvo priežastimi, kad vėliau Klaipėdos sritis pasižy-

mėjo miškų ir medienos trūkumais". Tokie tai Zurkalowskio žodžiai.

Čia reikia įterpti, kad anais laikais pelenai atstoja dirbtinas trąšas ir buvo aukštai vertinama tarptautinė prekė. Iš Klaipėdos jie plaukė laivais, valtimis ir baidokais toli į Vokietiją.

Wagenschoss yra vokiškas 3,7 — 5,5 metrų ilgio ažuolinių sijų pavadinimas; lietuviškai — vantos, vancios.

Toliau sužinome, kad Danės upės srovė pakartotinai išplovė iš savo vagos milžiniškus ažuolų rąstus, kurie šimtmečius buvo žemėje išgulę.

Visur, kur stambūs spygliuoti miškai augo, viduramžio žmogus iš sakuotos medienos, ypač iš kerų, varė brangią dervą, smalą. Didelės Jūros upynio giriose, mūsų laikų Pagėgių apskrityje, vietovardis Smalininkai primena, kad ir skalviai varė dervą, smalą. Reikia manyti, kad ir Klaipėdos srities spygliuotuose miškuose šis amatas buvo praktikuojamas.

Dervos vartymo technika parodo Martha Bielenstein savo studijoje "Mosaiksplitter zur Wohngrubenforschung", į kurią atsiėmęs Waldemar Heym parašė išsamiai informuojantį straipsnį "Teeröfen in Westpreussen", Jahrbuch d. Albertus Universität, tomas X, 1960, p. 294 — 298.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienas"

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
PRITAICO AKINIUS
2854 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepi, skambinti 3/4-8012

Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadien. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

IR

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir šeštadieniais susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepi, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais uždaryta.
Ofiso telefonas: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofiso telefonas: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir šeštadien-
iais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiadien.
ir penktadien. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonas HE 4-2123.
Jei neatšiliepi, tai telefonas GI 8-6195

P. SILEIKIS, G. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai, protezai, med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

J. VLKS.

KĄ KITI RAŠO

Gerb. K. Škirpos žygis

Iki šiol mūsų spaudoje tas
savotiškas buvusio Lietuvos pa-
siuntinio K. Škirpos žygis, jei jį
nepavadinoti išsišokimu, buvo
nutylėtas. Gal nenorėta pradėti
pilstyti iš tuščio į kiaurą?

Bet štai Nepriklausoma Lietu-
va neiškentė ir pasisakė. Jos Nr.
1961 plačiai pasisakė. Ir tei-
singai iškeltas klausimas, kodėl
gerb. K. Škirpa tik dabar panū-
do "atsiveiksvinti", kada susi-
laukė 70 metų ir išėjo į pensiją...
Gal dabar daugiau laiko turi
apie tai pagalvoti? Deja, gyve-
nimas nelaukia atsilikusiųjų...

Daug kas nusistebėjo tuo, kad
"Atveiksvinimo" žygis" gero-
kai pavėluotas, bet nerado rei-
kalo viešai pasisakyti. Nepri-
klausoma Lietuva neiškentė ir
pasisakė.

Istorijai verta ir toks žygis
priminti. Lietuvos laisvinimo
bylai jis skriaudos nedaro.
Čia ištisai tas straipsnis api-
budinamas. Verta su juo susi-
pažinti. Ten sudėtos pastabos
ir klausimai vietoje.

"Atveiksvinimo" žygis —

Buvęs paskutinis nepriklausomo
Lietuvos pasiuntinys prie
Hitlerio vyriausybės Vokietijoje
ir 1941 m. Lietuvos laikino-
sios vyriausybės pirmininkas Ka-
zys Škirpa savo rugpjūčio 18 d.
bendradarstįje kelia mintį, kad
toji laikinoji vyriausybė turi bū-
ti "atveiksvinta".

Bendradarstis išsiųstas Vlkiui,
Lietuvos pasiuntinybei Vašing-
tone, Altai, JAV Liet. Bendruo-
menės vadovybei, Lietuvos lais-
vės komitetui, Lietuvių Fronto
bičiulių vadovybei ir laikraščių
redakcijoms. Prie bendradarstio
yra prijungtas paskaitos teks-
tas, kurią Kazys Škirpa rugpjūčio
13 d. skaitė Dainavos stovykla-
vietėje JAV.

Kazys Škirpa nurodo, kad 1941
m. Lietuvos laikinosios vyriausybės
"festinumas" buvęs "per
kai kurių Vliko grupių politinį
susiklaidinimą skaudžiai pažeis-
tas". Be to, Kazys Škirpa prane-
ša, kad birželio 23 d. jis JAV
užsienių reikalų ministrui Wil-
liam Rogersui patiekė "motyvu-
otą pasiūlymą suteikti Lietuvos
laikinajai vyriausybei JAV-bių
pripažinimą". Kazio Škirpos
nuomone, tokį pripažinimą ga-
vus, Lietuvos 1941 m. laikinajai
vyriausybei būtų "tarptautinės
teisės požiūriu įmanoma atsi-
veiksvinti savo pareigose".
Kazys Škirpa taip pat paaiški-

na, kad tai "nėra vieno asmens
reikalas", bet visų mūsų politi-
nių veiksmų ir Lietuvos diplo-
matijos, "kiek jos iki šiol dar iš-
liko", uždavinys.

Lietuvos laikinoji vyriausybė
buvo pradėta organizuoti sovie-
tų okupacijos metu 1941 m. Lie-
tuvos pogrindyje ir Kazio Škir-
pos suorganizuoto Lietuvos ak-
tyvistų fronto Berlyne. 1941 m.
birželio 22 d. prasidėjus vokie-
čių-sovietų karui ir Lietuvoje
prasidėjus visuotinam sukilimui
prie sovietų valdžią, birželio 23
d. laikinoji vyriausybė buvo pa-
skelbta ir pradėjo efektyviai
veikti.

Laikinosios vyriausybės mi-
nistrų pirmininku buvo paskelb-
tas Kazys Škirpa, bet vokiečiai
jam neleido iš Berlyno atvykti
į Lietuvą, ir laik. vyriausybės
ministro pirmininko pareigas
faktiškai visą veikimo laiką ėjo
Juozas Ambrazavičius-Brazaitis.
Laik. vyriausybė paskelbė eilę
potvarkių ir efektyviai veikė ke-
letą savaičių. 1941 m. rugpjū-
čio 9 d. laik. vyriausybė nustojo
veikti, Lietuvoje įvedus vokie-
čių civilinę valdžią. Tą dieną
laikinoji vyriausybė savo veikim-
ą nutarė laikyti sustabdytą
prieš jos valią.

Kazys Škirpa, kuris buvo 1941
m. laik. vyriausybės nominalus
pirmininkas, bet faktiškai tai
vyriausybei niekada nevadavo-
jo, jau prieš keletą metų pradėjo
kelti klausimą buvusią laikinąją
vyriausybę atkurti, jo žodžiais
tariant — atveiksvinti. Iš K.
Škirpos bendradarstio atrodo, kad
jis savarankiškai, su kitais lie-
tuvų veiksniais nesusitaręs, J.
A. V. užsienių reikalų ministro
šių metų birželio 23 d. prašė 80
metų faktiškai neveikiančią
vyriausybę pripažinti.

Nors K. Škirpos pareiškimo-
se taip įsakmiai nepasakyta, ta-
čiau susidaro įspūdis, kad tokia
"atveiksvinta" ir, tur būt, K.
Škirpos vadovaujama vyriausy-
bė turėtų perimti visą lietuvių
politinės veiklos ir Lietuvos diplo-
matų vadovavimą ir pakeistų
Vliką.

Toks 76 metų amžiaus sulau-
kusio Kazio Škirpos žygis, be abe-
jo, savo keliu kelia eilę klausimų.
Pavyzdžiui, ar apamai pra-
sminga ir net protinga bandyti
"atveiksvinti", o žmoniškai iš-
sireiškus — atkurti vyriausybę,
kuri prieš 30 metų pati, nors ir
prieš savo valią veikimą sustab-
dė? Ar nėra truputį fantastiška
tikėtis, kad kas nors šiandieną
pripažintų vyriausybę, kurios
jokia kita valstybė nebuvo pri-
pažinusi jos efektyvaus veikimo
metu prieš 30 metų? Ar išmin-
tinga šiandieną, atvirai kalbant,
linksminėti JAV užsienių reikalų
ministrą ir ministerijos parei-
gūnus, kada jų dėmesys ir prie-
lankumas itin reikalingas daug
realesniems ir konkretesniems
lietuviškiems reikalams?

Pagaliau — ar uolus ir akty-
vus visuomenės, politikos ir
spaudos veikėjas, bet jau dešimt-
mečiais iš esmės vis dėlto pri-
vatus asmuo gali būti patei-
sinamas, kai jis savarankiškai
kreipiasi į valstybines įstaigas
bendriniams visų lietuvių reika-
lais?

SKAITYK PATS IR PARAGING

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Susirinkinių ir parengimų
PRANESIMAI

— Uptės Draugiško Klubo susirinkimas įvyks penktadienį, spalio 1 d.
8 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W.
43rd St. Kvietiami visus narius ir
svečius, norinčius prisistatyti į klubą.
Yra daug svarbių reikalų aptarti. Po
susirinkimo bus vakšės. A. K.

— Lietuvių Moterų Piliečių Lygos
susirinkimas įvyks sekmadienį, 1971
m. spalio 3 dieną Lietuvių Auditori-
joje. Narės prašomos gausiai atsilan-
kyti, nes yra daug svarbių reikalų ap-
tarti. Po susirinkimo bus užkandžiai
ir kava.
E. McNamee, nut. rašt.

Šaulių žvaigždės ordinu apdovanotam
gen. kons. dr.

PETRUI DAUŽVARDZIUI

mirus, žmonai, šeimai ir artimiesiems gi-
lią užuojautą reiškia

Vytauto Didžiojo šaulių kuopos
Vadovybė ir šauliai

Lietuvos Respublikos Generaliniam

Konsuliu

DR. PETRUI DAUŽVARDZIUI

mirus,

skausmo prisilgtai žmonai, sūnui ir arti-
miesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Naujienu Redakcija

DR. PETRAS DAUŽVARDIS

Lietuvos Generalinis Konsulas

1895. XI. 16 — 1971. IX. 26.

Mirė sekmadienio naktį, 11:30 val. vak.

Paliko giliausiam liūdesyje žmoną Juzę, sūnus Petras-
Vytautas ir jo žmona Dolore (Šrupskaitė), žuvusio sūnaus
pulkinko Fabijono-Gedimino našlę Shirley, 10 vaikų, 3
brolius ir sesuo Lietuvoje ir Sibire.

Jo atminimui aukojama lietuvių laisvinimo reikalams,
lietuvių organizacijoms, institutams ir t. t.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį, šių metų rugsėjo
29 dieną, nuo 4:00 val. popiet iki 10:00 val. vak. Gimimo
šv. Panėlės parapijos kapinėse.

Gedulingos mišios ketvirtadienį, 1971 metų rugsėjo
30 dieną, 11:00 val. ryto, o po gedulingų pamaldų bus lai-
dojamas Lietuvių šv. Kazimiero kapinėse.

Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel.: RE 7-8600.

WALTER BOOKNIS - BUKNIS

Gyv. 6215 So. Richmond Street

Tragiškai mirė 1971 m. rugsėjo 26 dieną, 1:00 val. popiet, sulau-
kęs 79 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Joniškio valsč.

Amerikoje išgyveno 50 metų.

Paliko nuliūdę: dukrą Teddy Vitkus, žentas Victor, 2 anūkai —
Richard Vitkus, jo žmona Paula ir James Vitkus, du proanūkai, bro-
lis John Booknis ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklausė Amerikos Legijono Dariaus - Girėno postui, Joniškio klubui,
Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.

Penktadienį, spalio 1 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į šv. P. Marijos Gimimo parapijos kapines, o po gedulingų pa-
maldų bus laidojamas Lietuvių šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Walter Booknis giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsiveiksvinti.

Nuliūdę lieka:

Duktė, brolis, giminės.

Laidotuvių Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

A. + A.

WILLIAM KATKEWICZ

(Vincas Katkevičius)

Gyv. 6618 So. Sacramento Ave.

Mirė 1971 m. rugsėjo mėn. 26 dieną, sulaukęs 100 metų amžiaus.

Gimęs Lietuvoje, rugsėjo 15 dieną, 1871 m.

Velionis buvo a. a. Katarinos (Jusaitės) Katkevičienės vyras.

Paliko nuliūdę: seserų vaikai — Joseph Stalioraitis, Agatha De-
mickis — Halik, Edward D. Demickis ir jų šeimos; svogerkos — Mary
Martinaitis, Magdalena Vischulis, velionio globėja Helen Buchinskis,
ir jų šeimos bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Lietuvoje liko svogertė Elizabeth Shlas.

Prašo nusiųsti gėlių, bet aukoti Blind Service Assn., Inc., 127 No.
Dearborn Street, Chicago, Ill. 60601.

Kūnas pašarvotas Lack (Lackawicz) Koplyčioje, 2424 W. 69 th St.

Trečiadienį, rugsėjo 29 dieną 1:30 val. popiet bus lydimas iš ko-
plyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. William Katkewicz giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsiveiksvinti.

Nuliūdę lieka:

Giminės,

Laidotuvių Direktorius Jean Vance. Tel. 652-5245.

PLEASE
BE
CAREFUL!

Only you
can prevent
forest fires!

REMĖKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYSIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonas: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE

PATARNAVI-

MAS ČIENA

IR NAKTĮ

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VIrginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Phone: YARds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALĖJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.
Sokiama groso George Joniko orkestras.
Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.
Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiam

NAUJIENŲ BANKETE

5. Amerikos Lietuvių Studentų S-gos pranešimas

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga praneša visuomenei, kad 21-asis visuotinis Studentų Suvažiavimas įvyks Torontose — Padėkos savaitgalį (lapkričio 25, 26, 27 ir 28) Downtown Motor Inn. Kviečia visus studentus atsilankyti ir pasitidalinti mintimis bei naujais sumanymais. Suvažiavime vyriausiais bus gvildinama tema "Studentai žiūri į save". Bus diskutuojama studentų ateitis. Norima, kad visi alumnai, kurie buvo aktyvūs studentais, atsilankytų ir šį kartą bei paremtų mus savo atsilankymu ir sumanymais. Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau. Laukime visų studentų Torontose. Iki pasimatymo.

S. Amer. Lief. Studentų S-gos Centro Valdyba

Brighton Parkas

Erzvilko Draugiško Klubo susirinkimas įvyks trečiadienį spalio 6 d. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžią 8 val. vakaro. Nariai ir narės kviečiami gausiai susirinkti, nes reikės aptarti svarbių klubo reikalų. Atvėrus orui gal turėsime parengimą salėje klubo veiklai pagyventi. Pagal nutarimą į šį susirinkimą visi klubo nariai kviečiami atvirakais. Nors narių dar turime, bet dauguma jų nesidomi klubo reikalais ir nebelanko susirinkimų. Todėl pasiliksiams sunku bėra ką nuveikti.

Chicago našių ir našlikių ir pavienių draugiško klubo susirinkimas įvyks penktadienį spalio 8 Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžią 8 val. va-

karo. Narių gausus atsilankymas yra reikalingas, nes mūsų klubo rengiamas banketas jau čia pat, — įvyks spalio 17 d. Polonia Grove salėje, 4604 So. Archer Ave. (ten ir pernai buvo). Nariai prašomi padėti valdybai ir banketo komisijai galimai daugiau išplatinti bi-lietų iš anksto, kad banketas būtų sėkmingas. Bilietus galima gauti pas klubo pirmininkę Mary Neberiežą (5724 So. Richmond St. tel. PR. 8 — 5817) arba raštininkę Anną Condux (7132 So. Millard Ave. tel. 581 — 4133). Bilieto kaina svečiams tik 5 doleriai, nariams 2 doleriai. Atvykusiems po vakarienės pasiūlyti 1 doleris. Sokiama groso Jurgio Joniko orkestras ir bus pravesta programėlė. Klubo nariai banketo bilietus gaus susirinkime, kai parodys savo mokesčių knygtelę finansų raštininkei

Joniskiečių Labdarybės ir Kultūros Klubas susirinkimas įvyks antradienį, spalio 5 Hollywood salėje 2417 W. 43rd St. Pradžią 8 val. vakaro. Klubas kviečia atsilankyti savo narius bei tuos, kurie norėtų įsirašyti nariais. Valdyba padarys pranešimus klubo veiklos reikalais ir reikės pasirašyti metiniam parengimui sekmadienį lapkričio 14 d. Hollywood salėje. Parengimas bus svarbus, nes jame pagerbime narius, kurie išbuvo klube 40 metų. Deja, tokių mažai būtiname ir labai gaila, kad didžiuliam senesniųjų jau išvyko į amžinąjį nesulaukę pagerbimo.

Praeitais klubo susirinkimas po atostogų buvo skaitlingas ir turėjo daug darbo. Pirmininkei Julijai Sačauskas susirinkimą atidarius, atsisotijimu pagarbia daug klubui pasidarbavusi mirusi Marcelė Langis, o jos šeimai pareikšta užuojautą. Į klubą įsirašė šios naujos narės: Eugenija Strungis (žymi organizacijų darbuotoja), Marytė Dapkus ir Katė Steponaitis.

Raštininkės Antoinette Kaly protokolas, visos valdybos ir piknikų komisijos pranešimai priimti. Piknikai liepos 5 ir rugsėjo 6 gerai pavyko. Susirinkimą užbaigus, su dainele Ilgiausiu metu atšventėm Marytės Strakšus ir Marytės Dapkus gimtadienius. Pona Strakšai pavažiavo mus su stipresniu gerimu. Tai buvo malonus pasisvečiavimas. Beje, nuoširdžiai dėkoju mūsų geriems veikėjams p. Strakšams, kurie po susirinkimų parveža mane namo. A. Jusas

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Šilta rudens pradžia
Praeitą pirmadienio, rugsėjo 27 d. temperatūra sumušė visus rekordus, pasiekdama Chicagoje 91 laipsnį Farenheito tarp 4 ir 5 val. popiet. Ligšiolinis šiltos rugsėjo 27 dienos rekordas buvo 89 laipsniai 1954 metais.
Pirmadienis buvo 32 diena šią vasarą su temperatūra 90

laipsnių ir daugiau, tačiau toli iki rekordo, kurį tebeilauko 1955 metai su 46 dienomis temperatūra virš 90 laipsnių. Normaliai šiose srityse yra 19 dienų su 90 ir daugiau laipsnių temperatūra.
Nereikia pamiršti, kad prieš 90 laipsnių šilumos grįžimą buvo 11 dienų su temperatūra žemiau normalios.

Proga pirkti gazoliną

Naujas kainų "karas" Chicagoje numušė gazolino kainą iki 33.1 centų galionui, įskaitant ir mokesčius. Gazolino rinkos eksporto Herbert Hugo pranešimu, Hammonde ir Dyer Indianoj galionas gazolino parduodamas už 31.9 centus, tačiau "karas" dar neišsiplėtė į visus priemiesčius. Detroito geras gazolinas perkamas po 28.9 centus galionui.
Hugo sako, kad nepriklausomos gazolino stotys dabar parduoda galioną dviem ir trimis centais pigiau kaip kompanijų stotys, būtent po 28 ir 29 centus galionui.

Kiek jau užmuštų?

Iki praėjo sekmadienio vidurnakčio Cook apskrityje, tai yra Chicagoje su priemiesčiais, nuo šių metų pradžios automobilių nelaimėse žuvo 379 žmonės, iš jų 192 užmušti pačiame Chicagos mieste, kur per tą patį laiką 28,320 žmonės buvo sužeisti.

Pirmieji CTA plėšikai gavo švelnias bausmes

Teisėjas Hechinger nubaudė pirmuosius CTA plėšikus, bandžiusius požeimnio traukinio stotyje apiplėšti žmones, bet "per apsirikimą" pataikiusius į persirengusių policininkus. Louis Zapata, 26 metų, gavo 1 metus sąlyginį, tris pirmuosius mėnesius pasėdint apskrityje kalėjime. John Douglas, 34 metų, gavo 2 metus sąlyginį, pirmuosius 6 mėnesius atėdint Vandalia kalėjime.

TRUMPAI

— Kompoz. Juozo Stroltos fondo komitetas ruošia vakaro pavadintą "Nakties akimirkos". Jis įvyks lapkričio 13 d. Menės salėje, 2515 W. 69 St.
— David M. Mikolaitis, Lockport aukšt. mokyklos mokinys, yra National Merit stipendijų fondo pusiau finalistu. Iš visos Amerikos abiturientų konkurso būdu bus atrinkta 2,000 geriausių mokinių toms stipendijoms.

— Grandies Ansamblio Glos komiteto sudaro: Irena Kriaučiūnienė, Elvyra Narutienė, Aldona Sobieskienė, Valerija Čepaitienė, Stasė Petersonienė, Vladas Rupinskas ir Jonas Spurgis. Komitetas išrinktas rugsėjo 17 d. tėvų susirinkime, kuriam pirmininkavo Bronius Polikaitis ir sekretoriavo E. Narutienė.

— Anthony Mataitis, Chicago State universiteto studentas, parinktas naujų narių patarėjų ir globėjų orientacijos perijode.

— Leonas Venckus, Marquette Parko lietuvių namų savininkų organizacijos narys, parąšė 13-to wardo ald. C. Staszuk gerai matyvuotą laišką, kad miesto autobusų stotis, dabar esanti prie 64tos ir Kedzie Ave. būtų perkelta prie 73tos ir Kedzie. Anthony Juzevičius tokiu pat laišku išdėstė savo nuomonę 15-to wardo aldermanui Francis X. Lawlor apie miesto autobusų stotį ir šalutinius kelius prie 71-mos ir California Ave. Abu laiškai susilaukė dėmesio ir buvo komentuojami apylinkės spaudos žurnaluose.

HELP WANTED — FEMALE

EXCELLENT IMMEDIATE OPENINGS!
— Experienced —
DRAPERY SEAMSTRESSES
TOP SALARY
Get 40 hours pay —
Work four — 9 hour days.
3 Day Weekends Every week.
Excellent working conditions.
Hours 7 a.m. to 3:30 p.m.
Air-Conditioned Shop.
Steady year round work.

ART DRAPERY STUDIOS

2766 No. LINCOLN AVE.
GR 2-8587

SWITCHBOARD OPERATOR

EXP. AGE 25-45.
Must type. Various other clerical duties. Fenced parking. Air cond. Congenial office of Electrical Mgr.
Phone Mr. ROBERTS 722-1903 for appt.

DEPENDABLE CLEANING WOMAN

General housework. One day week, steady. Good transportation. Vicinity of Cicero & Peterson.
282-6728
after 4 P. M. & weekends.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

SET-UP MAN

For Punch Press, Shear & Press brake Must be experienced. Permanent for steady worker, with good record.
MULTI ELECTRIC MFG. INC.
4223 W. LAKE ST.

CROWN & BRIDGE DENTAL TECHNICIAN

Top salary. Benefits. Pleasant working conditions.
Own laboratory
478-5520

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI

IS MODELINIU NAMU BALDAI 10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti laimintis ir išimokėtinai. Aptarnauja lietuvių.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

— Robertas Stankus žaidžia pagrindinėje quarterback pozicijoje Gage Parko aukšt. mokyklos futbolo komandoje.

— Lietuvių žurnalistų Sąjunga naujai išrinkta revizijs komisija pasiskirstė pareigomis: Vladas Selenis — pirmininkas, Alfonsas Nakas — sekretorius, Jonas Gaizutis — narys. Garbės teismas pasiskirstė pareigomis: Vytautas Alantas — pirmininkas, Vladas Mingėla — sekretorius ir prel. Leonardas Gižinskas — narys.

— Moksleivių sporto šventė, dėl lietaus negalėjusi įvykti praėjusiame sekmadienį, įvyks spalio 3 d. (sekmadienį) 11 val. Marquette Parko stadione. Visi lietuviai moksleiviai kviečiami šventėje dalyvauti. Šventėje dalyvauti užsiregistruoti nemazas moksleivių skaičius. Naujai norintieji užsiregistruoti, tai galės padaryti atvykę į šventę. Šventės dalyviams bus įteikti specialūs ženklai, o rungtynes laimėjusiems atžymėjimai.

— Laima Mickus iš Marquette Parko apylinkės baigė BS laipsnį Illinois State universitete, Bloomington, IL. Pagrindiniu dalyku ji studijavo istoriją.

— Jeannette Pavilionytė išrinkta Amerikos Legiono Swift posto pagalbinio Moterų vienetui išdininke.

— PVT. Edvardas C. Tamoliškis eina jauno kareivio apmokymą Fort Lewis, Wash. Tėvai gyvena Marquette Parko apylinkėje.

— Organizacijos, kurios rengia dalyvauti čikagos gaisro šimtmečio minėjime spalio 9 d., prašome pranešti LB apygardos valdybos pirmininkui

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

Butų nuomavimas. Įvairūs draudimai
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE

4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. 254-5551
4936 — 15th St., Cicero
Tel. 652-1202

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4238 Ashland
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-9580

MRS. ROGERS

advises on affairs of life, love, marriage, business etc.
Open daily.
1128 W. Diversey Pkwy, 1st Fl.
Phone 929-5451

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomai auto motoriai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

Jonui Jasičiui vakarais tel. 434 — 2165. Visų lietuvių organizuotas dalyvavimas sudarys geresnį įspūdį ir parodys lietuvių vieningą organizuotumą.

— Chicago Meškeriojų - Medžiotojų Klubas kviečia visus į Rudeninį pikniką spalio 3 d. Bruzgulinės sode prie Tautinių kapinių. Bus įvairių valgių ir gėrimų, groso Ramonio orkestras. Pradžią tuoj popiet. (Pr.)

— Naujienų Sukurtuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. v. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

PIRKITE BE BAIMES

3 BUTAI IR BIZNIO PATALPA. Tvirtas namas, aliuminum langai, platus lotas. Artima vieta Marquette Parke. Tik \$17,600.
2 AUKSTŲ MŪRINIS NAMAS, apie \$17,000 pajamų metams. Tvarkingai prižiūrimas, saugioji vieta. Rimtam pirkėjui, vertas \$47,000.
7 KAMBARIŲ SVIETUSIŲ PLYTŲ MŪRAS. Ceramic virtuvės ir vonia. Gazo šildymas. Garažas. Blokas nuo California, Marquette Parke. \$26,500.
2 BUTŲ 15 M. MŪRAS, 2 po 4½. Išbaigtas rūšys. Didelis garažas. 2 gazo šildymai. Artū mūšų. \$39,600.
4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Aliuminum langai. Prie Maria High. — \$42,700.
SKLYPAS 30' su garžu prie Marquette Parke. — \$10,500.
9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogio vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, skolas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias kišmas. 41-ma ir Campbell.
PŪKŠTAS BUNGALOVAS, įrengtas skolas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California ir 2.
MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biznio patalpa Marquette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Juddi vieta.

SIMAITIS REALTY

2951 WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Darnen apylinkė. — \$38,000.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$89,000.
10 BUTŲ mūras, alium. langai, šil. gazu. Gražūs pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.
1½ AUKSTO 12 metu mūrinis, šiluma gazu, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūšys. 2 auto garažas. beveik dviebus sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$37,500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma gazu, aliuminiais langais, 2 automobilių garažas, Marquette Parke. — Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

OPEN HOUSE

Saturday & Sunday, Sept. 25th & 26th. Noon to 5 P. M. Vicinity Addison & Kennedy X-WAY. Income Brick — 2 apts. 6 rooms each. 3 bedrooms. enclosed porch. Hot water heat. 2 car garage. Mid 540's. For appt. call 725-8188 — IN 3-8334
3747 W. ADDISON STREET BY OWNER

OAK LAWN CUSTOM BUILT

De luxe foot level 7 rooms.
Choice Oakdale location.
Low 40's.
GA 3-9290

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

SKAITYK PATS IR PARAGING

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS